АКЦИСКИ ПЛАН за спроведување на Националната стратегија за развој на социјалните претпријатија во Република Северна Македонија

Владата на Република Северна Македонија како институција со извршна улога во развојот на земјата има примарна улога во обезбедување на можности за спроведување на Националната стратегија за социјалните претпријатија, преку донесување и спроведување на кохезивни и координирани програми поврзани со мерките предвидени со Стратегијата. Владата треба да планира и спроведува реформи кои ги засегаат социјалните претпријатија, а преку нив и одржливиот, рамномерен локален социо-економски развој со адекватна координација со оваа Стратегија.

За успешно спроведување на Националната стратегија за социјалните претпријатија е предвидено Владата на Република Северна Македонија да формира Национално координативно тело за следење и континуирана евалуација на имплементацијата на Стратегијата. Заради хоризонталната поставеност на Стратегијата, нејзиното спроведување подразбира целосна соработка помеѓу министерствата и институциите во системот, соработка на државните институции и соработка меѓу државната и локалната власт.

Спроведувањето на Националната стратегија за социјалните претпријатија мора да обезбеди широка вклученост на сите засегнати страни и клучни актери кои дејствуваат директно или индиректно во еко-системот. Целокупниот процес мора да обезбеди хоризонтално и вертикално поврзување на локалните и националните институции, приватниот сектор, социјалните претпријатија и актерите во еко-системот и ранливите категории граѓани.

DRAFT FINAL

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 1: КРЕИРАЊЕ КУЛТУРА НА СОЦИЈАЛНО ПРЕТПРИЕМАШТВО

Мерка 1: Анализа за интеграција на улогата на социјалните претпријатија и вредностите што тие ги генерираат во сите релевантни документи за јавните политики, а особено оние што се однесуваат на малите и средните претпријатија, вработувањето и социјалната вклученост, одржливиот развој и ревитализацијата на руралните подрачја.

АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А1.1 Препознавање на социјалните претпријатија и нивната улога во остварувањето на општетсвените и еколошките цели во годишните програми и стратегии на Владата на РСМ.	- **И1.1.1** Годишните програми на Владата експлицитно го препознаваат и приоретизираат развојот на социјалните претпријатија во РСМ; - **И1.1.2**: Формирано е повеќе секторско, координативно тело кое ги вклучува сите засегнати страни, кое е надлежно за следење на Стратегијата за развој на социјалните претпријатија, подготовка на квартални извештаи и интегриран годишен извештај за нејзиното спроведување.	Генералниот секретаријат на Владата на РСМ, Министерство за труд и социјална политика; Министерство за економија; Министерство за земјоделство, водостопанство и шумарство; Министерство за локална самоуправа	-На квартално ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија; -На годишно ниво се подготвува годишен, интегриран извештај кој го информира акциониот план за селдната година.	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задолженија на вработените
А1.2 Анализа на потребите од донесување на Законска рамка уредување на работата на социјалните претпријатија	**И 1.4.1** Заклучоци и препораки за потребата законски да се уреди работењето на социјалните претпријатија; **И1.4.2** Одржана работна група и консултации со Мрежата на социјалните претпријарија;	Министерство за труд и социјална политика; Министерство за економија; Министерство за земјоделство, водостопанство и шумарство; Министерство за	I квартал, 2021	Проект за техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

DRAFT

	И1.4.3 Подготвена анализа на законодавната рамка; **И1.4.4** Препораки донесени за создавање на олеснувачко опкружување за развој на социјалното претприемништво со предлози за измени и дополнувања на законодавната рамка; **И1.4.5** Број на изменети регулативи	локална самоуправа, граѓански сектор, Национална мрежа на социјални претпријатија		
А1.3: Основање на работна група за развој на законско решение за социјалните претпријатија. **Дополнување:** Работната група ќе биде основана само доколку се утврди потреба за донесување на законско решение врз основа на анализата предвидена во активност А1.2	**-И1.2.1** Критериуми за избор на членовите на работната група; -**И1.2.2** Програма за работа на работната група; **-И1.2.3** Број на состаноци на работната група; -**И1.2.4** Препораки на работната група;	Министерство за труд и социјална политика; Министерство за економија; Министерство за земјоделство, водостопанство и шумарство; Министерство за локална самоуправа, граѓански сектор, социјални претпријатија; национална мрежа на социјални претпријатија	I квартал, 2022	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задолженија на вработените Процесот ќе биде поддржан преку обезбедената техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија
А1.3: Развој на алатки и дефинирање процедури за мниторинг на јавните политики кои ги таргетираат социјалните претпријатија и градење на каапцитетите на Министерството	**И1.3.1** Број на јавни службеници и претставници од граѓанскиот сектор обучени да ги користат алатките за мониторинг на јавните политики за социјалните претпријатија	Министерство за труд и социјална политика; Министерство за економија; Министерство за земјоделство, водостопанство и	I квартал, 2022	-Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задолженија на вработените

DRAFT FINAL

за труд и социјална политика за спроведување на алатките.		шумарство; Министерство за локална самоуправа, граѓански сектор, социјални претпријатија		-Процесот ќе биде поддржан преку обезбедената техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

Мерка 2: Градење свест и интерес кај пратениците, високите владини функционери, деловната заедница и граѓанското општество за активностите и влијанието на социјалните претпријатија преку организирани средби, јавни настани и студиски посети во постоечките социјални претпријатија во земјава				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А2.1 Годишна конференција за социјалните претпријатија со цел да се обезбедат можности за вмрежување на социјалните претпријатија, размена на искуства и информации за можностите, како и информирање на тековните политики за секторот, како и идниот развој на секторот.	**-И2.1.1** Одржан јавен настан за промоција на социјалните претпријатија; **-И2.1.2** Број на учесници на настанот за промоција на социјалните претпријатија	Министерство за труд и социјална политика; Национална мрежа на социјални претпријатија; Граѓански организации; Совет за соработка помеѓу Владата на Република Македонија и граѓанскиот сектор	На годишно ниво, во текот на спроведувањето на стратегијата	Проект за техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија
А2.2 Презентација на годишните извештаи за имплементацијата на Стратегијата за социјалните претпријатија и презентација на други спроведени истражувања за напредокот во равојот на секторот пред Националниот совет за одржлив развој, Советот за рамномерен регионален развој, Советот за соработка	**И3.2.1** Основана опсерваторија на социјалните претпријатија која ќе спроведува редовни истражувања за развојот на секторот; **И3.2.2** Број на спроведени истражувања преку проекти и иницијативи на граѓанскиот сектор и академската	Министерство за труд и социјална политика, Нациоална мрежа на социјалните претпријатија; Национален центар за развој на компетенциите за СП[1].	IV квартал, 2021 година, IV квартал, 2022 и IV квартал, 2023	Треба да се обезбедат финансиски средства

[1] Центарот ќе биде основан во текот на имплементацијата на Стартегијата, преку проектот за техничка помош за градење структури на социјални претпријатија

помеѓу граѓанскиот сектор, и работното тело на Собранието за економски прашања	заедница, за мапирање на капацитетите на социјалните претпријатија; **И3.2.2** Број на препораки за социјалните претпријатија;			
А2.3 Организирање студиски посети за пратениците, високите владини функционери, деловната заедница и граѓанското општество во постоечки социјални претпријатија во земјава.	**И2.3.1** Број на организирани студиски посети; -**И2.3.2** Број на учесници во студиските посети	Министерство за труд и социјална политика, Национална мрежа на социјалните претпријатија; Национален ресурсен центар за СП[2].	Тековно, во рамките на спроведувањето на стратегијата	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

<u>Мерка 3:</u> Мапирање, поддршка и градење на капацитетите на образовните институции од основно, средно и високо образование за вградување на социјалното претприемаштво во рамките на наставните програми.				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А3.1 Соработка со претставници на граѓанските организации при реализација на наставни програми, кроскурикуларни/интегрирани содржини, воннаставни и проектни активности во училиштата поврзани со социјалното претприемаштво	-**И3.1.1**: Број на реализирани средби на училиштата и граѓанските организации; -**И 3.1.2**- Број на реализирани програми	Министерство за образование и наука; Биро за развој на образованието; Граѓански сектор; академска заедница	Тековно, во рамките на спроведувањето на стратегијата	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задложенија на вработените. Активностите ќе бидат координирани од страна на Бирото за развој на образованието, со поддршка

[2] Центарот ќе биде основан во текот на имплементацијата на Стартегијата, преку проектот за техничка помош за градење структури на социјални претпријатија

DRAFT FINAL

				на граѓанскиот сектор и Националниот ресурсен центар за социјалните претпријатија
А3.2 Спроведување анализа за ефектите од реализацијата на наставни програми, короскурикуларни/интегрирани содржини, вонннаставни и проектни активности во училиштата поврзани со социјалното претприемаштво	**И 3.2.1**: Изработена анализа за ефектите од реализацијата на наставни програми, короскурикуларни/интегрирани содржини, воннаставни и проектни активности во училиштата поврзани со социјалното претприемаштво	Министерство за образование и наука Биро за развој на образованието	IV квартал 2023	Потребно е да се обезбедат финансиски средства
А3.3: Обезбедување поддршка за професионален развој на воспитно-образовниот кадар, стручните ссоработници и директорите во основните и средните училишта, во врска со социјалното претприемаштво	- **И3.2.2:** Број на обучен воспитно-образовен кадар, претставници од стручните соработници и директори; **- И3.2.3** број на спроведени советодавно-исntруктивни посети на восдпитно-образовниот кадар	Биро за развој на образованието	Тековно, во рамките на спроведувањето на Стартегијата	Потребно е да се обезбедат финансиски средства
А3.4: Организација на хакатони за средношколци и студенти за нивно изложување на општествените проблеми и развој на иновативни решенија за истите	-**И3.4.1**: Број на организирани хакатони; -**И3.4.2:** Број на вклучени училишта; Број на вклучени ученици	Фонд за иновации и технолошки развој; Здруженија на граѓани	Тековно, во рамките на спроведувањето на Стратегијата	Потребно е да се обезбедат финансиски средства
А3.5: Развивање и имплементирање на национални, регионални и локални програми за / за социјалната економија во неформалниот образовен систем што го даваат НВО, локалните власти, институциите на пазарот	-**И 3.5.1**: Преглед на реализирани програми во неформалниот образовен систем	Биро за равој на образованието; Фонд за иновации и технолошки развој; Здруженија на граѓани; Донаторска заедница	Тековно, во рамките на спроведувањето на Стратегијата	Потребно е да се обезбедат финансиски средства

DRAFT FINAL

на трудот, културните институции или масовните медиуми; програмите треба да се адресираат до децата, младите и возрасните, локалните власти, невладините организации и бизнис секторот.				
А3.6 Мобилизација и градење на капацитетите на младинските организации со цел унапредување на нивните програми со активности за промовирање на претприемаштвото, граѓанскиот активизам и социјалното претприемаштво;	**И3.6.1**: Број на младиски организации кои работат на поттикнување на млади лица на претприемачко учење; **И3.6.2**: Број на млади лица таргетирани препу младинските организации	Биро за равој на образованието; Фонд за иновации и технолошки развој; Здруженија на граѓани; Донаторска заедница	Тековно, во рамките на спроведувањето на Стартегијата	Потребно е да се обезбедат финансиски средства
А3.7 Развој на програми во високото образование кои експлицитно ги таргетираат социјалните претпријатија.	-**И3.7.1** Број на високи образовни институции кои имаат дизајнирани програми кои екплицитно ги таргетираат социјалните претпријатија; -**И 3.7.2** Зголемување на интересот за предметите за социјално преприемаштво на годишно ниво;	Високи образовни институции; Здруженија на граѓани	IV Квартал , 2022	Потребно е да се обезбедат финансиски средства
А3.8 Поддршка на професионалниот развој на наставниот кадар во високото образование за социјално претприемништво	-**И3.8.1** Број на наставници вклучени во стручна обука за социјално претприемништво; -**И3.8.2** Број на стручни конференции за професионален развој на наставниците во социјалното претприемништво	Министерство за образование и наука; Биро за развој на образованието; Граѓански сектор; академска заедница	Тековно, во рамките на спроведувањето на стратегијата	Потребно е да се обезбедат финансиски средства

DRAFT FINAL

А3.9 Развој на инкубатори (HUB-ови)во рамките на училиштата и високообразовните институции.	**-И3.9.1** Број на развиени инкубатори	Министерство за образование и наука, Биро за развој на образованието, Центар за стручно образование и обука, високообразовни институции	Тековно, во рамките на спроведувањето на стратегијата	Потребно е да се обезбедат финансиски средства

<u>Мерка 4:</u> Креирање регистар на социјални претпријатија преку дефинирање на јасни критериуми за доделување статус на социјално претпријатие				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А4.1 Анализа на националното законодавството за дефинирање на критериумите за доделување ознака за СП	**И4.1.1** Усвоени критериуми за доделување ознаки за СП;	Министерство за труд и социјална политика; граѓански сектор; академска заедница; АППРМ	I Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија
А4.2 Креирање водич за процесот на доделување ознака за социјалните претпријатија;	**И.4.1.1** Водич за доделување ознаки за социјалните претпријатија; **И4.1.2** Воспоставена е рамка за евиденција на социјалните претпријатија **И4.1.3** Развиен е единствен регистар на социјални претпријатија во Република Северна Македонија	Министерство за труд и социјална политика; граѓански сектор; академска заедница; АППРМ	I Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија
И4.3 Градење на капацитетите на надлежната институција за спроведување на процесот на доделување статус на социјалните претприајтија**;**	**И4.3.1** Број на службеници обучени за спроведување на процесот за доделување статус на СП;	Министерство за труд и социјална политика; граѓански сектор; академска заедница; АППРМ	II Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

DRAFT FINAL

	И4.3.2 Број на социјални претпријатија кои добиле статус на СП			
А4.4 Мониторинг и континуирано учење од процесот на доделување ознаки на СП;	**И4.4.1** Унапреден процес на доделување статус на СП; **И4.4.2** Број на социјални претприајтија кои имаат статус на СП	Министерство за труд и социјална политика; граѓански сектор; академска заедница; АППРМ	Во континуитет, во рамките на спроведувањето на Стратегијата	Потребно е да се обезбедат финансиски средства

Мерка 5: Статистички податоци за различните модели на СП кои се регистрирани во регистарот на СП се собираат на годишно ниво за информирање на јавните политики.				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А5.1 Спроведување на истражувања и анализи на капацитетите на различните модели и правни форми социјалните претпријатија според дефинирана методологија	**-И5.1.1** Датабаза на активни социјални претпријатија; **-И5.1.2** Годишен извештај за состојбата на социјалните претпријатија; **-И5.1.3** Унапредени пристап до податоци за социјалните претпријатија;	Министерство за труд и социјална политика, Национална мрежа на социјалните претпријатија; Национален центар за развој на компетенциите за СП.	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на стратегијата	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.

Мерка 6: Анализа на методологии за мерење на општественото влијание и усвојување на национална методологија за мерење на општественото влијание на СП.				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ

А6.1 Развој на методологија за мерење на општественото и економското влијание на социјалните претпријатија;	**И6.1.1** Подготвена методологија за мерење на општественото и економското влијание на социјалните претпријатија	Национален ресурсен центар за социјалните претпријатија; Граѓански сектор, академска заедница, АППРМ, Министерство за труд и социјална политика	IV Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.
А6.2 Градење на капацитетите на социјалните претпријатија континуирано да го мерат и да известуваат за своето општествено влијание	**И6.2.1** Број на социјални претпријатија кои известуваат за своето општетсвено влијание;	Граѓански сектор, академска заедница, АППРМ, Министерство за труд и социјална политика	I Квартал, 2021-III Квартал, 2023	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.

<u>Мерка 7: Обезбедување на поддршка за усогласување на Националните политики за социјалните претпријатија со политиките и програмите на ЕУ за развој на социјалната економија, преку вмрежување и формирање стратешки партнерства.</u>				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А7.1 Активности за координација и усогласување на развојот на политиките за социјалните претпријатија на ниво на ЕУ.	**И7.1.1** Назначен претставник на Република Северна Македонија во експертската група на Европската комисија за социјална економија и социјалните претпријатија	Министерство за труд и социјални политики	Континуирано, во текот на спроведувањето на стратегијата.	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задложенија на вработените
А7.2 Вклучување на Република Северна Македедонија во студиите за мапирање на еко-системот за социјални претпријатија и други тековни истражувања	**И7.1.2** Број на истражувања на ЕУ ниво во кои е вклучена Република Северна Македонија	Национална мрежа на социјални претпријатија	Континуирано, во текот на спроведувањето на стратегијата.	Потребно е да се обезбедат финансиски средства

А7.3 Вмрежување и формирање партнерства со мрежи на социјални претпријатија кои се активни на ЕУ ниво.	**И7.1.3** Број на мрежи и стратешки партнерства основани помеѓу националната мрежа на социјални претпријатија и мрежи кои делуваат на ЕУ ниво	Национална мрежа на социјални претпријатија	Континуирано, во текот на спроведувањето на на стратегијата	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.

Мерка 8: Анализа на ефектите и избор на најпогоден модел за даночен третман на социјалните претпријатија, за штедачите, финансиерите и приватниот капитал кои се во функција на социјалната економија				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А8.1 Анализа за најпогоден модел за даночен третман на социјалните претпријатија	**И9.1.1** Број на одржани јавни консултации и тркалезни маси; **И9.1.2** Број на социјални претпријатија вклучени во јавните консултации и тркалезни маси; **И9.1.3** Број на координативни состаноци со релевантните државни институции; **И9.1.4** Објавена е анализа за сегашната состојба во врска со даночниот третман и препораките за најпогоден модел за даночен третман на социјалните претпријатија	Министерство за финансии, Министерство за труд и социјална политика; граѓански сектор, социјални претпријатија, нациоанална мрежа на социјални претпријатија	I Квартал, 2023	Треба да се обезбедат финансиски средства

DRAFT FINAL

А8.2 Креирање поволна фискална/даночна политика за определениот даночен модел низ консултативен процес за социјалните претпријатија, за штедачите, финансиерите и приватниот капитал кои се во функција на социјална економија.	И2.4.1. Даночните реформи на Министерството за финансии ги препознаваат социјалните претпријатија; И2.4.2 Дефииран даночен модел за социјалните претпријатија, штедачите, финансиите и приватниот капитал кои се во функција на социјалната економија	Министерство за финансии; Министерство за труд и социјална политика	Во договорена динамика во рамките на стратегијата	Не се потребни дополнителни средства. Првично намалените даночни приходи ќе бидат компензирани од намалените социјални расходи и зголемините приходи од индиректните даноци, а подоцнежно зголемување на даночната основа, но и на придонесите

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 2: Развој на капацитетите на социјалните претпријатија и на актерите во еко-системот

<u>**Мерка 1**</u>: Мапирање и проценка на капацитетите и потребите на актерите во еко-системот на социјалните претпријатија и на социјалните претпријатија				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А1.1 Основање на национален ресурсен центар за социјалните претпријатија	**А1.1.1** Процедура на селекција на национален ресурсен центар; **А1.1.2** Национален ресурсен центар за социјалните претпријатија; **А1.1.3** Дефинирани и јавно достапни програми на националниот центар;	Министерство за труд и социјална политика; Граѓански сектор; Академска заедница; Национална мрежа на социјалните претпријатија	IV Квартал, 2021 година	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.
А1.2 Мапирање и анализа на постоечките структури за поддршка на социјалните	**А1.2.1** .Постоечкиот еко-систем за социјалните претпријатија е мапиран;	Национален ресурсен центар за социјалните претпријатија;	III Квартал, 2021 година	Техничка помош преку Европската Комисија, проект

претпријатија во Република Северна Македонија	**А1.2.2**.Извештај за постоечката поддршка за социјалните претпријатија;	Национална мрежа на социјалните претпријатија; Локални центри за поддршка на социјалните претпријатија; Министерство за економија, Министерство за труд и социјална политика		Градење на структури за социјалните претпријатија.
А1.3 Основање на локални центри за поддршка на социјалните претпријатија	**А1.3.1** .Број на основани локални центри за поддршка на социјалните претпријатија; **А1.3.2** Број на опслужени социјални претпријатија на годишно ниво; **А1.3.3** Програми кои ги нудат локалните центри;	Министерство за труд и социјална политика; Граѓански сектор; Национална мрежа на социјалните претпријатија; Министерство за локална само-управа; Општините; Биро за регионален развој; Центри за развој на регионите	IV Квартал, 2021 година	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.
А1.4 Мониторинг и евалуација на влијанието и ефективноста на националниот ресурсен центар и на локалните центри за поддршка на социјалните претпријатија	**А1.4.1**Изготвена методологија за евалуација на влијанието и ефективноста на ресурсниот центар и на локалните центри за поддршка на социјалните претпријатија; **А1.4.2** Кост-бенефит анализа на ресурсниот центар и на локалните центри за поддршка на социјалните претпријатија;	Министерство за труд и социјална политика, надворешен евалуатор; Национална мрежа на социјални претпријатија;	IV Квартал, 2022 година	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.

DRAFT FINAL

	А1.4.3 Финален ивештај со препораки за унапредување на влијанието и одржливоста на ресурсниот центар и на локалните центри за поддршка на социјалните претпријатија			

<u>Мерка 2:</u> Градење на капацитетите на актерите во еко-системот и на социјалните претпријатија

АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А2.1: Анализа на потребите на постојните социјални претприемачи	**И1.2.1** Идентификувани потреби на македонските социјални претприемачи; **И1.2.2** Извештај со препораки за социјалните претприемачи	Министерство за труд и социјална политика; Национална мрежа на социјалните претпријатија; Граѓански сектор	III Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.
А2.2: Анализа на потребите на постојните актери во еко-системот на социјални претприемачи	**И1.2.1** Идентификувани потреби на актерите во еко-системот за социјалните претприајтија; **И1.2.2** Извештај со препораки за потребите на катерите во еко-системот	Министерство за труд и социјална политика; Национална мрежа на социјалните претпријатија; Граѓански сектор	III Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.
А2.3 Студиска посета за актерите во еко-системот[3]	**И2.3.1** Број на организирани студиски посети; **И2.3.2** Број на учесници во студиската посета (преглед по сектори)	Министерство за труд и социјална политика; Граѓански сектор; Национална мрежа на	I Квартал, 2022	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија.

[3] Студиската посета треба да биде предвидена во рамките на подолг временски период од 2-3 недели, со што ќе им се обезбеди на актерите во еко-системот директно да учат од искуствата на ентитети кои работат на слични или исти програми во земјите на ЕУ. На овој начин ќе се овозможи ефеиктино учење и примена на стекнатото знаење во националниот контекст.

DRAFT FINAL

		социјалните претпријатија		
А2.4 Онлјан менторство за актерите во еко-системот за социјалните претпријатија	**И2.4.1** Број на обезбедени менторски часови; **И2.4.2** Број на актери кои добиваат менторство; **И2.4.3** Развиени програми како резултат на индивидуалното менторство	Министерство за труд и социјална политика; Граѓански сектор; социјални претпријатија	III-IV Квартал, 2022	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

<u>Мерка 3:</u> Воспоставување на шема на финансиски стимулации за развој на иницијативи за социјално претприемништво на граѓанските организации				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А3.1 Воспоставување на систем на финансиски стимулации за развој на иницијативи за социјално претприемништво на граѓанските организации[4]	**И3.1.1** Број на јавни повици за финансирање предлог-проекти од локални, национални средства и средства од ЕУ чија цел е иницирање, постигнување и одржување на солвентноста на иницијативите за социјално претприемништво **И3.1.2** Број на граѓански организации кои успешно спровеле проекти (преку јавните повици) финансирани од локални, национални извори и извори од ЕУ	Совет за соработка помеѓу Влада и граѓански сектор; Министерство за труд и социјална политика; Министерство за економија; донаторска заедница	Тековно, во рамките на спроведувањето на Стратегијата	Министерство за економија- Програма за конкурентност, иновации и претприемништво – 2.000.000 денари

[4] Оваа активност треба да биде во координација со истата мерка која е предвидена во Старетгијата на Владата за развој и соработка со граѓанскиот сектор

DRAFT FINAL

	И3.1.3 Развиени и усогласени системи на локално и национално ниво кои предвидуваат конкретни мерки за финансиски стимулации за развој на иницијативи за социјално претприемништво на граѓанските организации; **И3.1.4** Број на социјални претпријатија формирани според различните правни рамки			

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 3: Развој на пазари- поттикнување на социјални набавки

<u>Мерка 1</u>: Градење на партнерствата помеѓу социјалните претпријатија и традиционалниот бизнис секторот				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А1.1 Активности за поттикнување на развој на партнерства и унапредување на соработката помеѓу традиционалниот бизнис и социјалните претпријатија.	**И1.1.1** Број на традиционални бизниси кои активно соработуваат со социјалните препријатија; **И1.1.2** Број на организирани Б2Б средби и настани за вмрежување организирани преку Националната мрежа на социјалните претпријатија и стопанските комори	Стопански комори и здруженија на работодавачи; Национална мрежа на социјални претпријатија	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Проект за техничка поддршка за развој на структури за социјалните претпријатија.

DRAFT FINAL

DRAFT FINAL

	И1.1.3 Број на пилотирани партнерства за вклучување на социјалните претпријатија во синџирите на набавки на традиционалните бизниси;			
А1.2 Ревидирање на критериумите на Министерството за економија за доделување на наградите за општетсвена одговорност и воведување мерка, партнерство со социјално претпријатие како критериум за општествена одговорност на традиционалните бизниси	**И1.1.3** Број на апликации на повикот;	Министерство за економија; Национална мрежа на социјални претпријатија	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задложенија на вработените

<u>Мерка 2</u>: Зајакнување на капацитетите на јавниот и бизнис секторот да спроведуваат социјални јавни набавки

АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А2.1 Развој на прирачник наменет за јавни институции, вклучувајќи ги и претставниците на општините за примена на концептот на социјални набавки во спроведувањето на јавните набавки	**И2.1**.1 Формирана е работна група за развој на Прирачникот; **И2.1.2** Број на претставници од граѓанските организации и социјалните претпријатија консултирани во процесот на развој на прирачникот;	Министерство за финансии;Министерство за економија; Граѓански сектор; Академска заедница; Министерство за труд и социјални политики	III Квартал, 2022	Не се обезбедени финансиски средства
А2.2 Спроведување на обуки за државните службеници, вклучувајќи и државни службеници во општините кои	**И2.2.1** Број на одржани обуки; **И2.2.2** Број на обучени службеници	Министерство за финансии;Министерство за економија; Граѓански сектор; Академска заедница;	IV Квартал, 2022	Не се обезбедени финансиски средства

работат на спроведување на социјалните набавки		Министерство за труд и социјални политики		

Мерка 3: Поддржување на информативна кампања за (потенцијалните) придобивки од социјалните претпријатија преку споделување успешни примери за придобивките од социјалните претпријатија од земјава				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А3.1 Развој на заедничка комуникациска стратегија за зголемување на јавната свест за социјалните претпријатија и нивното општетсвено влијание.	**И3.1.1** Креирана национална кампања за социјалните претпријатија; **И3.1.2** Број на произведени медиумски аутлети; **И3.1.3** Број на лица опфатени со информативната кампања;	Министерство за труд и социјална политика; Национална мрежа на социјалните претприајтија; Совет за соработка помеѓу Влада и граѓански сектор; граѓански сектор	Тековно во рамките на спроведување на стартегијата.	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија
А3.2 Соработка со релевантните чинители со цел идентификување на позитивните примери на социјални претпријатија	И3.2.1 Број на мапирани и споделени приказни за позитивни примери за социјалните претпријатија	Министерство за труд и социјална политика; Национална мрежа на социјалните претприајтија; Совет за соработка помеѓу Влада и граѓански сектор; граѓански сектор	Тековно во рамките на спроведување на стартегијата.	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

Мерка 4: Поттикнување на развој на локални кластери за конкурентност за стимулација на соработка помеѓу социјалните претпријатија и традиционалните бизниси				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А4.1 Соработка и комуникација помеѓу Мрежата на социјални претпријатија и веќе формираните кластери со цел развој на заедничка стратегија за	**И4.1.1** Број на кластери кои ги препознаваат и остваруваат соработка со социјални претпријатија;	Министерство за труд и социјална политика; Постоечки кластери; Министерство за економија; Национална	Тековно во рамките на спроведувањето на Стратегијата	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

DRAFT FINAL

зголемување на свеста за социјалните претпријатија и нивното општетсвено влијание.		мрежа на социјални претпријатија; Стопански комори		

СТРАТЕШКИ ПРИОРИТЕТ 4: Градење на финансиски еко – систем за социјалните претпријатија

Мерка 1: Воведување мерки за поттикнување на компаниите да ги пренаменат средствата од корпоративна општествена одговорност во фонд за инвестирање во социјалните претпријатија.

АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А1.1 Подобрување на правната рамка за приватни донации (преку Законот за донации и спонзорства во јавните дејности или преку воведување намалување на даночната стапка во сегашните даночни закони	**И1.1.1** Број на одржани координативни состаноци на надлежните институции **И1.1.2** Одржана е тематска седницана Советот за соработка со и развој на граѓанскиот сектор; **И1.1.3** Објавен е извештајот од јавните консултации	Министерство за правда; Министерство за финансии; Совет за соработка на Влада со граѓански организации, граѓански сектор	IV Квартал, 2021	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задолженија на вработените.
А1.2 Мониторинг на донациите од приватниот сектор кон социјалните претпријатија	**И1.2.1** Извештај од ефектите од донациите на приватниот сектор во социјалните претријатија	Министерство за правда; Министерство за финансии; Совет за соработка на Влада со граѓански организации, граѓански сектор	II Кватал, 2023	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на редовните работни задолженија на вработените.

DRAFT FINAL

Мерка 2: Активирање на јавната политика на национално, локално и регионално ниво за поддршка и охрабрување на инвестициите во социјалната економија и социјалното претприемаштво преку директни јавни инвестиции, јавни гаранции, социјални обврзници и солидарно штедење.				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А1.1 Обезбедување директни јавни инвестиции[5] за развој на социјалните претпријатија преку постоечките програми на јавни институции, кои се однесуваат на развој на мали и средни бизниси, вработување и социјална инклузија, одржлив развој, рамномерен регионален и рурален развој. **Дополнување:** под директни јавни инвестиции мислиме на употреба на годишните програми на Владата и Буџет на Македонија. И тоа, преку: 1) Министерство за труд и социјална политика (социјалните трансфери за невработени, ранливи лица, младински додаток; 2) Програмата за само-вработување што заеднички ја спроведуваат Министерството за труд и социјална политика, Агенцијата за вработување и УНДП); 3) Заемите и државната помош преку Фондот за иновации и технолошки развој;4) Средствата за развој на претприемништвото, туризмот имплементирани преку Министерството за економија; и 5)	- **И2.1.1** Развиена платформа за координација на финансиската поддршка во полето на социјалното претприемништво; -**И2.1.2** Број на координативни состаноци на платформата; -**И2.1.3** Број на учесници на координативните состаноци; **И2.1.4** Извештаи и препораки од координативните состаноците **И2.1.5** Фонд на директни јавни инвестиции за развој на социјалните претпријатија; **И2.1.6** Број на социјални претпријатија корисници на директни јавни инвестиции	Министерство за труд и социјална политика; Министерство за економија; Планските региони; Општинските власти; Македонската банка за поддршка на развојот; Фонд за иновации и технолошки развој	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Не се потребни дополнителни финансиски средства. Активностите ќе се вршат во рамки на предвидените средства со Буџетите

DRAFT FINAL

Програми и за регионален развој на планските региони.				
А2.2 Обезбедување јавни гаранции[6] за покривање ризик кај деловните банки (намалување на каматните стапки и интересот за кредитирање кај деловните банки)	**-И2.2.1** Годишните програми на Владата ги препознаваат јавните гаранции како мерка за унапредување на финансискиот пазар; -**И2.2.2** Број на социјални претпријатија кои користат јавни гаранции	Министерство за финансии	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Не се потребни дополнителни средства. Треба да се користат постоечките средствата на Македонската банка за поддршка на развојот и/или Фондот за иновации и технолошки развој
А2.3 Издавање социјални обврзници[7]	**И2.3.1** Годишните програми на Владата и Министерството за финансии го препознаваат издавањето на државните хартии од вредност на домашен и странски пазар за општи и/или посебни цели од голем општествен интерес;	Министерство за финансии	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Не се потребни дополнителни средства, туку постоечките да се преобликуваат
А2.4 Поттикнување и создавање финансиски посреднички субјекти за градење на социјалниот финансиски пазар	**И2.4 1** Преглед и анализа на постоечки финансиски посреднички субјекти **И2.4.2** Број на финансиски посреднички субјекти за градење на социјалниот финансиски пазар	Министерство за финансии; финансиски институции; граѓански сектор	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Треба да се обезбедат финансиски средства

DRAFT FINAL

[5] субвенции, разни трансфери и додатоци, дотации, државна помош, капитални инвестиции во средства или сопственички удели

[6] Јавните гаранции се писмена обврска за преземање на целосна или делумна одговорност за долгот или обврска на трета страна во случај таа да не може да ги исполнува преземените обврски кон банките или микрокредитните институции.

[7] Социјалните обврници се државни или приватни хартии од вредност што се издаваат за прибирање капитал за конкретни социјални/општествен проекти, на пример за ургентни еколошки проекти, за одредени пандемски појави, за поголеми временски и други непогоди

Дополнување: Под финансиски посреднички субјекти подразбираме: • микрокредитни финансиски институции[8]; • рејтинг агенции; • мешани инвестициски фондови[9]; • социјални/етички фондови и сл.)				
А2.5 Воспоставување јавна статистика за непокриени/необезбедни социјални потреби во државата	**И2.5.1**. Годишен извештај на непокриени на непокриени/необезбедени социјални потреби во државата	Министерство за труд и социјална политика; Единици на локална самоуправа; Граѓански сектор; донаторска заедница	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Не се потребни дополнителни средства
А 2.6. Поттикнување солидарно штедење[10]	**И2.6.1** Развиени мерки и механизми за поттикнување солидарно штедење	Влада на РСМ, Мрежата на социјални претпријатија; Македонска развојна фондација за претпријатија; Сојуз на микрофинансиски организации;	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

[8] Микрокредитирање, според европската регулатива значи доделување кредити од страна на соодветните финансиски институции до 25.000 евра (REGULATION (EU) No 1296/2013 OF THE EUROPEAN PARLIAMENT AND OF THE COUNCIL of 11 December 2013 on a European Union Programme for Employment and Social Innovation ("EaSI") and amending Decision No 283/2010/EU establishing a European Progress Microfinance Facility for employment and social inclusion), во Македонија овој износ е понизок.

[9] Мешаните инвестицики фондови се фондови што работат по пазарен универзален принцип, но средствата потекнуваат од разни извори.

[10] Солидарното штедење се воспоставува со цел да се здружат слободните парични средства социјалните претпријатија на солидарна основа (заради меѓусебно помагање на краткорочна или долгорочна основа) по пониски каматни стапки.

DRAFT FINAL

		Меѓународни донатори		
А2.8 Развој на социјално-финансиски инструменти специјално дизајнирани за социјалните претпријатија Дополнување: под социјално-финансиски инструменти специјално дизајнирани за социјалните претпријатија подразбираме: • Секјуритизација[11] • Социјални обврзници[12] • Crowdfunding[13]	**И2.8.1** Број на развиени социјално-финансиски инструменти, достапни за социјалните претпријатија; **И2.8.2** Информативна кампања за новите финансиски инструменти; **И2.8.3** Број на социјални претпријатија корисници на финансиските инструменти; **И2.8.4** Мониторинг на новите финансиски инструменти	Влада на Репблика Северна Македонија, Мрежата на социјални претпријатија; Агенцијата за развој и унапредување на претприемништвото	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

[11] Секјуритизацијата е одомаќен израз за финансиска иновација, нашироко користена во западните финансиски пазари, која значи шема на трансакции со кои се препакуваат одредени кредити, со тоа што тие се препродаваат ос една финансиска институција на друга за добивање ликвидни средства за кредитот. Crowdfunding is a technique to raise external finance from a large audience, rather than a small group of specialised investors (e.g. banks, business angels, venture capitalists), where each individual provides a small amount of the funding requestedy

[12] Социјалните обврзници за форма на инвестиции кои се ориентирани кон резултати и остварување општетсвено влијание. Приватните инвеститори обезбедуваат капитал за започнување или проширување на иновативни социјални услуги кои обезбедуваат јавно добро. Доколку очекуваните резултати се остварат во дадениот период, инвестоторите го враќаат својот капитал плус стапка на поврат (која се преговара со јавните власти и во зависност со постигнатите резултатите). Социјалните обврзници имаат потенцијал да отворат нови пазари на капитал, кој би се користел во насока на развој на нови социјални услуги и иновации, и решавање на општествени предизвици. Приватните инвеститори можат да заработат привлечни инвестициски приноси од превземањето на ризикот за развој на социјалната услуга. Од друга страна пак, социјалните претпроијатија можат да имаат корист од бизнис искуството на инвеститорите и интересите на сите партнери можат подобро да се усогласат преку дефиниран пристап ориентиран кон резултати. А на јавните власти пак, им е потребен капитал за да започнат развој на нови услуги. Повеќе информации можат да се најдат на следниот линк: https://www.europarl.europa.eu/EPRS/538223-Social-impact-bonds-FINAL.pdf

[13] Crowdfunding е, исто така, одомаќен израз за интернет платформи кои бараат средства директно од индивидуалци, фирми,, власти и други институции за одредени бизнис проекти.

DRAFT FINAL

• Хибридни инструменти[14]/комбинацијана два или повеќе должнички и сопственички инструменти (пр. заем и удел[15] и квази удели[16]) • Venture capital funds[17] • Социјални/етички банки[18]				

[14] Хибридните инструменти се комбинација од две или повеќе компоненти, како, грантови (јавни и приватни, донации, филантропски фондации) со удели и кредити и други инструменти.

[15] Удел е обезбедување на капитал за фирмата со директна или индиректна делумна или целосна сопственост на фирмата, по што може да се преземе и управувачката контрола над фирмата и да се здобие право за учество во споделувањето на профитот (European Commission,2015, 'Guidance for Member States on financial instruments - Glossary'

[16]Квази уделите се тип на финансирање кој е помеѓу уделите и должничките форми на инвестирање. Тие се третираат како должничка форма на финансирање, необезбедено, но понеризично.

[17] **Venture capital funds** се инвестициски фондови кои уптавуваат со парите на инвеститори кои што бараат удели во брзорастечки стартапи или МСП со силен потенцијал. Овие инвестиции се карактеризираат со високоризични и високоприносни можности.

[18] Социјалните/етички банки обезбедуваат заеми за компании или организации што имаат социјална мисија.

DRAFT FINAL

Мерка 3: Пилотирање финансиски инструменти за социјалните претпријатија, вклучувајќи грантови за СП старт-апи и микрофинансии за поттикнување на капитализацијата на псотоечките СП.				
АКТИВНОСТИ	ИНДИКАТОРИ	ВКЛУЧЕНИ АКТЕРИ ВО ИМПЛЕМЕНТАЦИЈА	РОК ЗА СПРОВЕДУВАЊЕ	ФИНАНСИСКИ ИНДИКАТОРИ
А3.1 Градење капацитети на микрофинансиските институции за опслужување на старт-ап компании (особено за проценка на ризикот);	**И 3.1.1** Финансискиот пазар во РСМ е мапиран; **И 3.1.2** Капацитетите и програмите на микрофинансиските институции да опслужуваат старт-ап компании се анализирани; **И3.1.3** Развиени модели за само-одржливо сервисирање на старт-ап компаниите од страна на микрофинансиските институции	Министерство за финансии; Сојуз на микрофинансиски организации; Мрежата на социјални претпријатија; Македонска развојна фондација за претпријатија; Меѓународни донатори	II Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија
А3.2 Поттикнување на развој на фондации кои обезбедуваат микрокредитирање со меки услови	**И3.2.1** Број на фондации кои обезбедуваат микрокредитирање со меки услови	Министерство за финансии; Сојуз на микрофинансиски организации; Мрежата на социјални претпријатија; Македонска развојна фондација за претпријатија; Меѓународни донатори	II Квартал, 2021	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија

DRAFT FINAL

А3.3 Активирање и официјализирање на алтернативни извори за финансирање, како што се бизнис ангелите	**И3.3.1** Мапирани потенцијални бизнис ангели; **И3.3.2** Број на социјални претпријатија кои добиле инвестиција од бизнис ангели	Министерство за финансии; Сојуз на микрофинансиски организации; Мрежата на социјални претпријатија; Македонска развојна фондација за претпријатија; Меѓународни донатори	Тековно, во рамките на спроведувањето на Стратегијата	Техничка помош преку Европската Комисија, проект Градење на структури за социјалните претпријатија
А3.4 Активности за подготовка на социјалните претпријатија за инвестиции **Дополнување:** Социјалните претпријатија мораат да развиваат капацитети за обезбедување развоен капитал исто како и другите претпријатија. Притоа, под активности за подготовка на социјалните претпријатија за инвестиции подразбираме: • Развивање на капацитети за раст на интерниот капитал • Користење јавни гаранции за комерцијални кредити[19]/субвенционирани камати и/или за	**И3.4.1** Број на социјални претпријатија кои се подготовени за инвестиции; **И3.4.2** Број на социјални претпријатија кои добиле инвестиции; **И3.4.3** Број на социјални претпријатија кои поминале низ програми за подготовка за инвестиции	Фонд за иновации и технолошки развој; Сојуз на микрофинансиски организации Министерство за економија; граѓански организации	На годишно ниво во рамките на спроведувањето на тригодишната стратегија	Не постојат финансиски средства. Потенцијални извори: Меѓународни донатори; Меѓународни социјални и други инвеститорски фондови

[19] Кредити дадени под комерцијални услови (обезбедени да не може да се избегне нивно враќање).

DRAFT FINAL

споделување ризик за одредени бизниси • Содружнички капитал[20]				

DRAFT FINAL

[20]Содружничкиот капитал се однесува на сите финансиски ресурси што ги обезбедува компанијата за сметка на уделот во нејзината сопственост.